

חודיה בשולחן שבת

מס' 63

פרשת תולדות

צאת שבת	כניסת שבת
17:14	16:07 חיפה
17:16	16:16 תל אביב
17:15	16:01 ירושלים
17:17	16:22 באר שבע

מקום מרכזי לפרשת השבוע בשולחן השבת, במהלך הסעודה. בהכנה קלה, ניתן "לשדרג" את הרעיון הקצר ולהפוך אותו ל**חוויה חינוכית מעצימה**, שבאמצעותה נעביר לילדים מסרים חינוכיים, תוך **העשרת השיח התורני** בשולחן שבת. לפניכם 3 "מערכים" לשולחן שבת.

סעודה ראשונה האם יצחק ידע מה מצבו הרוחני של עשו?

שאלה שנעלה לשיח בשולחן שבת:

כתוב בפרשה: "וַיֵּאָהֵב יִצְחָק אֶת עֵשָׂו כִּי צִיד בְּפִיו" (כה, כח) נשאלת השאלה: **האם יצחק הבחין וידע את מצבו הרוחני האמיתי של עשו?**

שלב 1

ניתן לבני המשפחה לנסות ולענות על השאלה.

השיח יעורר דיון בשולחן שבת. נקודות להכוונת הדיון:

1. נכוון אותם לחשוב, מדוע ביקש ממנו לצוד לו ולהכין עבורו מטעמים.
2. יצחק ראה דברים נשגבים ברוח הקודש, האם יתכן שלא ראה זאת?

שלב 2

נשיב את תמצית התשובות שלפניכם:

- **טור: הוא לא ידע**, אילו ידע לא היה אוכל משחיטתו.
- **אלשיך: הוא ידע**. בידעו את מצבו הרוחני וחוסר הזכויות שלו בקיום מצוות, ביקש ממנו שייצא לצוד לו ציד, כדי לזכות אותו במצוה לקראת הברכה.
- **ספורנו: יצחק לא הכיר את רשעו של עשו**. אם היה יודע ממעשיו הרעים ודאי היה מוכיח אותו, שלא לומר שהיה מוחה בו ובכך נכשל, שהשתדל לברך אותו, ויצאה מכך תקלה, שנתן לעשו ברכה, ושהוצרך יעקב לברוח לארץ אחרת.
- **רש"ר הירש: יצחק לא הבחין במעשיו ובמצבו הרוחני האמיתי של עשו**, למרות שהיו לו כמה "תמרורי אזהרה" בדרך, אחד מהם נישואי עשו לשתי נשים מבנות חת. דבר זה אמור היה לפקוח את עיני יצחק, ולהראות לו את בנו הבכור כפסול גמור לתפקידו. למרות זאת, כוחו של עשו כש"ציד בפיו" היה כה גדול, עד שהצליח לשים מסוה על פניו ועלה בידיו להטעות את אביו ולגנוב את לבו, על אף שאורח חייו עמד בסתירה גמורה לדרכו של אביו.
- **מלבי"ם: ודאי שידע**, שהרי ראה את נשיו, כפי שכתוב 'וַתְּהַיֵּן מֵרַת רוּחַ לְיִצְחָק וּלְרַבֵּקָה', וייעד לו את הברכות שעניינם עסק בברכות העולם הזה. יצחק הבין שעשו אינו ראוי לקבל את ברכות אברהם.
- **הנצי"ב מוולוז'ין: יצחק ידע היטב את מצבו הרוחני של עשו**, ועל כן לא הזהיר אותו שלא ישא אשה מבנות כנען, כמו שהזהיר את יעקב. [מוכח מזה שידע יצחק את דברי הקב"ה לאביו אברהם 'כִּי בְיִצְחָק יִקְרָא לְךָ זָרַע'].

שלב 3

העלון הודפס לזכות והצלחת התורם (החפץ בעילום שמו) ולהצלחת בני משפחתו בפרנסה, בחינוך ילדים ובכל העניינים

לקבלת העלון 'חוויה בשולחן שבת' במייל מידי שבוע, שלחו

את המילה 'חוויה' למייל Office@shaalti.co.il

חודיה בשולחן שבת

פרשת תולדות

סעודה שניה **מדוע הקב"ה מנע מיצחק לרדת למצרים?**

שלב
1

שאלה שנעלה לשיח בשולחן שבת:
בפרשתנו כתוב: "וַיֵּרָא אֵלָיו ה' וַיֹּאמֶר אֵל תִּרְדּוּ מִצְרָיִם
שָׁכֵן בְּאֶרֶץ אֲשֶׁר אָמַר אֵלֶיךָ" (כו, ב). נשאלת השאלה:
מדוע הקב"ה מנע מיצחק לרדת למצרים?

שלב
2

ניתן לבני המשפחה לנסות ולענות על השאלה.
השיח יעורר דיון בשולחן שבת. נקודות להכוונת הדיון:
1. נכוון את הילדים לחשוב על ההיתר לצאת מארץ ישראל, באילו נסיבות.
2. נמקד אותם במחשבה, עד כמה היציאה מהארץ היתה נחוצה ליצחק.

נשיב את תמצית התשובות שלפניכם:

- **פסיקתא זוטרתי:** "אמר לו הקב"ה: אתה עולה תמימה, מה עולה יוצאה חוץ לקלעים נפסלה, אף אתה אסור לצאת חוצה לארץ".
- **רד"ק:** מאחר שבארץ פלשתים, שהיא חלק מארץ כנען, לא היה רעב כמו בארץ כנען, וניתן היה לחיות בה בתקופת הרעב.
- **רלב"ג:** משום מנהגיהם המגונים, שהיו גרועים יותר מאלו של פלישתים.
- **חזקוני:** יצחק חשב שגלות מצרים מתחילה. על כך אמר לו הקב"ה 'אל תִּרְדּוּ מִצְרָיִם', אין גלות מצרים מתחילה מעכשיו.
- **אלשיך:** הואיל ונגזרה גזירה על זרעו של אברהם, שמיד שיכנסו למצרים יתחיל השעבוד, לא רצה הקב"ה שיצחק יירד כעת למצרים ויתחיל השעבוד טרם זמנו.
- **ספורנו:** הקב"ה אמר לו שלא יירד מהארץ, כדי שיגור בה ויהיה נשיא אלוקים ויקנה בה חזקה להוריש אותה לאחר מכן לזרעו.
- **אברבנאל:** ירידתו למצרים נאסרה, כדי שתתקיים בו ההבטחה לאברהם, כפי שמבהיר הקב"ה בפסוק הבא: 'כִּי לָךְ וּלְזַרְעֶךָ אֶתְּנֶה אֶת כָּל הָאֶרֶץ הַזֹּאת', וזה יהיה כאשר 'וַהֲקַמְתִּי אֶת הַשְּׂבָעָה אֲשֶׁר נִשְׁבַּעְתִּי לְאַבְרָהָם אָבִיךָ'.
- **כלי יקר:** הואיל ובמצרים אין מקום לגילוי השכינה, ואם ירד, הקב"ה לא יוכל לדבר איתו שם בנבואה.

שלב
3

אפשרויות להרחבה:

לשאל את המשתתפים: מה אנו לומדים מהתשובות. **מומלץ לעשות סיכום התשובות בקצרה**, באמצעות לימוד פסוקים אלו ניתן להטמיע בקרב הילדים את רעיון - **קדושתה של ארץ ישראל**, באופן זה יבינו הילדים את קדושתה של ארץ ישראל, ושנדרשים נימוקים משמעותיים ליציאה ממנה.

שלב
4

מעוניינים לקבל את העלונים המודפסים ולהפיץ בבית הכנסת? שלחו את המילה

'עלון' למייל Office@shaalti.co.il, או התקשרו לנייד 058-3213811

חודיה בשולחן שבת

פרשת תולדות

סעודה שלישית מדוע יצחק רצה לברך את עשו?

שאלה שנעלה לשיח בשולחן שבת:
בשליחות עשו, אמר לו יצחק: "בְּעֵבוֹר תְּבָרְכֶךָ
נְפִשֵׁי בְּטָרֶם אָמוֹת" (כז, ד). נשאלת השאלה:
מדוע יצחק רצה לברך את עשו ולא את יעקב?

שלב
1

ניתן לבני המשפחה לנסות ולענות על השאלה.
השיח יעורר דיון בשולחן שבת. נקודות להכוונת הדיון:

1. נכוון את הילדים לחשוב, מה השפעותיה של ברכה זו?
2. בהנחה שיצחק ידע ממצבו של עשו, מה היתה הסיבה לכך?

שלב
2

נשיב את תמצית התשובות שלפניכם:

- **רד"ק:** יצחק ידע שבנו עשו צריך את ברכתו, משום שהיה איש שדה, ולא היה איש הגון וטוב, בניגוד ליעקב, שהיה איש ישר וצדיק, והושפע מברכת אברהם ולא היה צריך לקבל ברכה מיוחדת. ברכת אברהם חלה עליו ועל זרעו, שירשו את הארץ. **יצחק קיווה שבאמצעות הברכה הוא ייטיב את מעשיו.**
- **רמב"ן:** בידעו שעשו הוא הבכור, רצה יצחק לברך אותו שיזכה בברכת אברהם לנחול את הארץ, ולהיות בעל הברית לאלוקים.
- **בכור שור:** יצחק אמר לו שעל המתנה שיתן לו, איש אינו יכול לערער, ודין בכורה אינו קשור למתנה. בכך פעל שעשו לא יפסיד ממכירת בכורתו, והורה לו לעשות לו סעודה, שהרי מכר את בכורתו עבור אכילה אחת, וביקש להשיב לו עבור סעודה.
- **אור החיים:** התנהגותו של עשו מאד הכאיבה ליצחק, **וחשב שבאמצעות הברכות יצליח להשפיע על עשו להיטיב מעשיו.**
- **רש"ר הירש:** יצחק לא חש במצבו הרוחני האמיתי של עשו, וקרא לבנו הבכור, כדי לברכו ולמנות אותו למנהיגו ומדריכו של בית אברהם לעתיד.
- **רבי יעקב קמינצקי:** יצחק רצה שהברכות יהיו לעשו, וכוונתו היתה לייצר מעין שותפות 'יששכר וזבולון', בין יעקב לעשו, שיעקב יקדיש את חייו לעבודת ה' ועשו ידאג למזונו.

שלב
3

אפשרויות להרחבה:

שאלה **4**
לשאל את המשתתפים: מה אנו לומדים מהתשובות. **מומלץ לעשות סיכום התשובות בקצרה.** כדאי להסביר לילדים את גישתו החינוכית של יצחק, בניסיונות רבים ובתחבולות שונות להשפיע על עשו ולקרב אותו, כדי להשיג את המטרה הנכספת - שישנה וייטיב את דרכו.

**רוצים להיערך לשבת עם רעיונות ודברי תורה
לפרשת תולדות? היכנסו לאתר 'תורתך שאלתי'**

שאלות לשולחן שבת

פרשת תולדות

השאלות והתשובות מתוך ספרי 'תורתך שאלתי'

1 וַיֹּאמֶר עֲשׂו הִנֵּה אָנֹכִי הוֹלֵךְ לָמוֹת וְלָמָּה זֶה לִי בְכֹרָה [כה, לב]
מדוע עשו הסכים למכור את הבכורה, וזלזל וביזה אותה?

2 וַיְהִי רָעַב בְּאֶרֶץ מִלְכָּד הָרָעַב הָרִאשׁוֹן אֲשֶׁר הָיָה בַיָּמִי אַבְרָהָם (כו, א)
מדוע היה רעב בימי יצחק?

3 וְכָל הַבְּאֵרֹת אֲשֶׁר חָפְרוּ עַבְדֵי אַבְיֹו... סִתְמוּם פְּלִשְׁתִּים וַיִּמְלְאוּם עֶפְרָי (כו, טו)
לאחר שסתמום, מדוע מילאו בעפר?

4 וַעֲשֵׂה לִי מַטְעָמִים... וְהִבִּיאָה לִי וְאֶכְלָה בְּעִבּוֹר תְּבָרְכֵךְ נַפְשִׁי... (כז, ד)
מדוע יצחק כרך את ברכתו עם הבאת מטעמים?

יחס לזולת

וַיִּשְׁטֹם עֲשׂו אֶת יַעֲקֹב עַל הַבְּרָכָה אֲשֶׁר בָּרְכוּ אַבְיֹו וַיֹּאמֶר עֲשׂו בְּלִבּוֹ יִקְרְבוּ יָמֵי אֶבֶל אָבִי וְאֶהְרֹגָה אֶת יַעֲקֹב אָחִי (כז, מא)

על מתח שבין עשו ליעקב, אנו קוראים כבר החל משלב הלידה, מתח שהתעצם לאחר שבירך יצחק את יעקב, ולא את עשו. בעקבות זאת, התפתחה עוינות מצד עשו, כפי שכותבת התורה "וַיִּשְׁטֹם עֲשׂו אֶת יַעֲקֹב עַל הַבְּרָכָה אֲשֶׁר בָּרְכוּ אַבְיֹו".

שאלו את רבי יהונתן אייבשיץ, מדוע כשיש ליהודי שאלה בענייני טריפה, הוא רץ לשאול את הרב ומקבל את פסק דינו בהכנעה, גם אם הדבר כרוך בהפסד ממון, ואילו כשיש לו דין תורה עם חברו בענייני ממונות, על פי רוב, פסקו של הרב מתקבל על ידי החייב בתרעומת רבה. **מדוע? מה ההבדל ביניהם?**

אמר להם רבי יהונתן: בדיני ממונות כשאדם אחד מפסיד, בעל דינו מרוויח, ואת זה קשה למפסיד לסבול, כפי שכתוב "וַיִּשְׁטֹם עֲשׂו אֶת יַעֲקֹב", הקושי של עשו היה כפול: א. שלא הוא קיבל את הברכות, ב. יותר מכך, "אֲשֶׁר בָּרְכוּ אַבְיֹו", על כך שיעקב כן קיבלם.

"נתקע" בלי דבר תורה בשולחן השבת?
רוצה להכין שיעור תורה מקיף ומרתק בקלות?

כולם שו"תפים בשולחן השבת!

בא להעשיר את השיח התורני
סביב שולחן שבת עם כל המשפחה!

עם 'תורתך שאלתי'
אין יותר שאלות!

הרב חגי ולוסקי
מציג

פריצת דרך
בלימוד
פרשיות
התורה

ספרי 'תורתך שאלתי'
על בראשית שמות

הזמינו כעת
והספרים בדרך אליכם
058-3213811

ובאתר
'תורתך שאלתי'